

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

22.10.2007

B6-0402/2007

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a B6-0321/2007 számú szóbeli választ igénylő kérdéshez

az eljárási szabályzat 108. cikkének (5) bekezdése alapján

előterjesztette: Diamanto Manolakou, Vincenzo Aita, Ilda Figueiredo, Willy Meyer Pleite, Marco Rizzo, Kyriacos Triantaphyllides és Dimitrios Papadimoulis

a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

az élelmiszerek árának növekedéséről és a fogyasztók védelméről

az Európai Parlament állásfoglalása az élelmiszerek árának növekedéséről és a fogyasztók védelméről

Az Európai Parlament,

- tekintettel eljárási szabályzata 108. cikkének (5) bekezdésére,
- A. tekintettel arra, hogy az elmúlt években az alapvető élelmiszerek ára jelentős mértékben emelkedett az Európai Unió tagállamaiban, nagy elégedetlenséget okozva a fogyasztók körében, akik azonnali intézkedéseket követelnek,
- B. tekintettel arra, hogy az áremelkedések valamennyi élelmiszert érintik, a nyers termékektől a feldolgozott és élelmiszeripari termékekig, és főként az alacsony jövedelműek esetében gyakorolnak negatív hatást a család kiadásaira,
- C. tekintettel arra, hogy az élelmiszerek jelentős tételt képviselnek a háztartások költségvetésében, részarányuk az EU legkevésbé fejlett államaiban meghaladja a 20, sőt akár a 30 %-ot is, ezáltal negatív hatást gyakorolva az EU tagállamai közti társadalmi kohézióra,
- D. tekintettel arra, hogy az alapvető élelmiszerek, például a kenyér, a tej, a burgonya, a gyümölcsök és a zöldségek ára kiugró mértékben, az infláció tízszeresével emelkedett meg,
- E. tekintettel arra, hogy az élelmiszerek árának emelkedése jelentős mértékben csökkenti elsősorban az alacsony jövedelmű háztartások életszínvonalát, ezáltal tovább növelve a szegények és a társadalom peremére szorultak számát,
- F. tekintettel arra, hogy az állattenyésztésben válsághelyzetet idézett elő az állatok etetésére szánt nyers termékek esetében tapasztalható áremelkedés, mivel az utóbbi hónapokban ezek ára a kétszeresére nőtt,
- G. tekintettel arra, hogy számos EU-tagállam állattenyésztői tiltakoztak a kis- és közepes méretű állattenyésztő üzemek bezárásához, valamint a hús- és tejtermelés koncentrálásához vezető a politika ellen,
- H. tekintettel arra, hogy az élelmiszer-ágazat a termeléstől az értékesítésig egyre inkább koncentrálódik és olyan nagyvállalatok ellenőrzése alá kerül, amelyek jelentős haszonra tesznek szert azáltal, hogy a termelői árak többszörösét fizettetik meg a fogyasztókkal,
- I. tekintettel arra, hogy az élelmiszerek és a megtermelésükhöz szükséges alapanyagok tekintetében tapasztalható áremelkedésének első áldozatait a fogyasztók, valamint a kis- és középtermezők, akik nem képesek túlélni a jelenlegi piaci körülményeket, ami azzal a megnövekedett kockázattal jár, hogy felhagynak a növénytermesztéssel és az állattenyésztéssel, illetve elköltöznek vidékről,

- J. tekintettel arra, hogy a közös agrárpolitika (KAP) legutóbbi felülvizsgálata a mezőgazdasági termelés csökkentését tűzte ki célul, a termelés támogatásának csökkentése révén, ami egyúttal bátorítja az élelmiszerek árának növekedése érdekében kifejtett nyomásgyakorlást és a spekulatív tevékenységeket,
- K. tekintettel arra, hogy a KAP legutóbbi reformjai, a fokozatos piacnyitással, a mezőgazdasági termékek piacának szabályozására szolgáló eszközök fokozatos gyengítésével, illetve a mezőgazdaság globalizálódásával kiegészülve növelik az új válságkezelési mechanizmusokat igénylő európai piacok instabilitását,
- L. tekintettel arra, hogy a KAP Maastrichtban végrehajtott reformja egymillió-hétszáz ezer vállalkozás megszüntetését tűzte ki célul, valamint hogy a mezőgazdasági üzemek számának e csökkenése az élelmiszerek árának folyamatos növekedését eredményezte,
- M. tekintettel arra, hogy az áremelkedések strukturális okai közvetlenül kapcsolódnak a falukból való elvándorlás jelenségéhez, amely a dél-európai országokban és az új tagállamokban tapasztalható, és amely valószínűleg még súlyosabbá válik majd a mezőgazdasági üzemenkénti egységes támogatási rendszer (ETR) bevezetésével; tekintettel továbbá arra, hogy az említett okok társadalmi-gazdasági jellegűek,
- N. tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági termékek nem élelmiszerként (hanem elsősorban bio-üzemanyagként) történő felhasználásának jelentős terjedése helyettesíti az élelmiszerek termelését, és hogy erre anélkül kerül sor, hogy tényleges tanulmányok készültek volna arról, milyen hatást gyakorol ez az önellátásra és az élelmezési függetlenségre,
- O. tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági termelés és az állattenyésztés korlátozása kedvező feltételeket teremt az import és a spekulatív tevékenységek gyors növekedéséhez azáltal, hogy domináns helyzetbe juttatja az élelmiszeripari vállalatokat, valamint közvetlenül érinti a tagállamok élelmezési függetlenségét,
- P. tekintettel arra, hogy a klímaváltozás hatásai már most érezhetők például a gabonatermelés csökkenésében, ami arra kényszerítette a Bizottságot, hogy a 2008-as évre mentességet adjon a földterületek pihentetése alól, illetve abban, hogy számos régióban előre kellett hozni a szüretet és emiatt az európai szőlő- és bortermelés várhatóan 18%-kal vissza fog esni, és aminek ismeretében értelmetlenné válik a Bizottság azon javaslata, hogy a borágazat közösségi szervezése keretében vágjanak ki 200 000 ezer hektárnyi szőlőt,
1. úgy véli, hogy az élelmiszerárak növekedésének első áldozata az alacsony jövedelemmel rendelkező családok, amelyek bevételeik jelentős hányadát költik élelmiszerekre, ezért olyan intézkedéseket tart szükségesnek, amelyek közvetlenül az élelmiszerárak visszaszorítására irányulnak;
  2. aggodalmát fejezi ki az állatok etetésére szánt termékek árának emelkedése miatt, amely közvetlenül érinti az állattenyésztőket, illetve az élelmiszerek árának emelkedése miatt, amelynek áldozatai a fogyasztók, elsősorban az alacsony jövedelműek;
  3. szolidaritásáról biztosítja a mezőgazdasági termelőket, valamint a kis és közepes méretű

üzemekből élő állattenyésztőket; jogosnak tartja azon követelésüket, hogy csökkenjen az általuk felhasznált nyers termékek ára, és megfelelő intézkedések meghozatalát kéri;

4. úgy véli, hogy a mezőgazdaságból és az állattenyésztésből származó termékek termelői árának alakulása nem követi az alapanyagok árának növekedését, ezért fennáll a kis és közepes méretű mezőgazdasági üzemek megszűnésének kockázata, ami kedvezőtlen hatást gyakorolhat az előállított mennyiségre és a minőségre, valamint néhány vállalat kezében összpontosulhat a termelés;
5. különösen fontosnak tartja olyan intézkedések meghozatalát, amelyek révén csökkenthető a különbség a fogyasztói és a termelői árak között, korlátozva a spekulatív tevékenységet, illetve azt, hogy néhány európai és nemzetközi nagyvállalat ellenőrizhesse a piacot;
6. úgy véli, hogy a talajpihentetési kötelezettség 2008. évi ideiglenes feloldását kimondó döntés és a Bizottság azon javaslata, hogy függeszték fel a gabonafélékre alkalmazandó importvámot, pusztán részleges intézkedések, amelyek nem felelnek meg hatékonyan az állattenyésztők és a fogyasztók igényeinek, és nem gyakorolnak hosszú távú hatást;
7. kiemeli, hogy a tejtermékek piacának közelmúltbeli részleges felülvizsgálata nem akadályozza meg a tej fogyasztói árának emelkedését és termelői árának alacsonyan tartását, valamint hogy a felülvizsgálat csökkenti a támogatást, kiváltva a termelők és a fogyasztók méltatlankodását, akik a tejágazat nagyipari szereplői között létrejött kereskedelmi megállapodásoknak is áldozatai;
8. megjegyzi, hogy a burgonya-, illetve zöldség- és gyümölcsstermesztés piacára irányuló legutóbbi intézkedések és a termesztési támogatás csökkentése máris kedvezőtlenül befolyásolják e termékek árait és emelkedéshez vezetnek;
9. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági tevékenység elsődleges célja az élelmiszerek előállítása; megállapítja, hogy a mezőgazdasági termékek nem élelmiszer-célú felhasználása, például bio-üzemanyagok céljára, nem feltétlenül járul hozzá a mezőgazdasági tevékenység kiterjesztéséhez és fennáll annak a kockázata, hogy nem jelent kielégítő megoldást a vidék elnéptelenedésével szemben; megállapítja továbbá, hogy mindez helyettesítheti az élelmiszer-termelést, negatív hatást gyakorolva az élelmiszer-termelés mennyiségére és az élelmezési függetlenségre;
10. hangsúlyozza, hogy a biomassza maradványainak begyűjtését oly módon kell szabályozni, hogy az ne járuljon hozzá a szerves anyagok csökkenése miatt bekövetkező elsivatagosodás gyorsulásához és a talajromláshoz;
11. felhívja a Bizottságot, hogy az élelmiszerek előállításának, a mezőgazdasági és állattenyésztői kis- és középvállalkozások támogatásának növelése, illetve a fogyasztói árak csökkentése tekintetében az intervenciók mechanizmusok megerősítésével és a megfelelő intervenciók árak biztosításával vizsgálja felül a közös agrárpolitikát;
12. megjegyzi, hogy a vidékfejlesztés forrásainak radikális csökkenése akadályozza a cselekvési tervek készítését és felhív arra, hogy olyan nemzeti vagy regionális projektek kapjanak prioritást, amelyek célja az erózió elleni küzdelem, vízgazdálkodási munkák, mezőgazdasági és környezetvédelmi víztakarékossági cselekvések, illetve általában véve a

mezőgazdasági és állattenyésztői kis- és középvállalkozások termelési kapacitása fenntartásához szükséges körülmények javítása;

13. felhívja a Bizottságot, hogy ne engedjen sem az élelmiszerek előállítását és értékesítését ellenőrző nagyvállalatok, sem az Egyesült Államok és a Világkereskedelmi Szervezet egyéb országai nyomásának, és támogassa az Európai Unió, illetve a kevésbé fejlett országok mezőgazdászainak, állattenyésztőinek és fogyasztóinak érdekeit;
14. felhívja a Bizottságot, hogy folytasson vizsgálatot és javasoljon hosszú és rövid távú, a kis- és középvállalkozásokat támogató intézkedéseket, figyelembe véve azt a tényt, hogy e vállalkozások jelenlegi helyzete megkérdőjelezi életképességüket és felszámolásukra készlet, különösen a strukturális szempontból előnytelen, társadalmi, környezetvédelmi és gazdasági kockázatokkal teli régiókban található üzemek esetében;
15. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az élelmiszerek árát kedvezőtlenül befolyásoló egyéb tényezők – mint például az olajár, illetve a gazdasági irányításhoz és a kölcsönfelvételhez kapcsolódó költségek emelkedése – ellensúlyozására hozott intézkedéseket is;
16. felhívja a tagállamokat, hogy hozzák meg a szükséges intézkedéseket a spekulatív tevékenységek, az élelmiszerpiac ellenőrzése, illetve az élelmiszeripari kartellezés ellen, amelyek a megfelelő infrastruktúra, a termelői és fogyasztói szervezetek, illetve az ellenőrző mechanizmusok hiányát használják ki és egyetlen céljuk a nyereség növelése a termelői árak visszaszorításával és a fogyasztói árak emelésével;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen ajánlást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak.